

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 10, II. пош.
Капто пош. № 142,322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. поспішно.
Реклама не застосується.

ПЕРЕДПОДАТА:
Щоденно в краще 430 м.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Німеччині 20 фр.
Голландії 750 гл., Швейцарії 100 ш.
Швейцарії 5 ш. фр.
Чехословаччині 30 ч. к. Р.
Німеччині 150 марк. Болгарії 750
лв. Австрії 750 ш. Швейцарії
в швейцар. франк.

В СПРАВАХ ОГОЛОШЕНЬ ЗАВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
Ціна
ОДНОГО ПРИКЛАДКА
20 СОТ.

Англія за Німеччиною.

На нову справу — свій час.

Чим ближче до речення Ради Ліги Націй, тим більше почуватися нервовість у пресі зацікавлених у такій чи іншій перастроєнці її. У зв'язку з інформаціями про затримані дії, а навіть покінення Ліги, англійський "Таймс" схилюється випокирити розбурхані пристрасті такими міркуваннями:

Кожний з народів, що хоче жити до Ради Ліги може мати свої претензії, щоби там засідати, але їх треба розглянути спокійно, з мезуомю. Нема ніяких аргументів проти поширення Ради та збільшення мейс, коли це буде згідно з практичними інтересами Ліги. Члени англійського парламенту домагаються "арлої надуми" над цими воли новими та важкими питаннями. Найголовнішим закидом проти пропозиції додати кілька нових членів до Ради одночасно з прийняттям Німеччини є те, що це було би зроблене похвально та нежидано, без попередження Німеччини, і тому зробило би небажане враження, що це звертається проти Німеччини саме в мент, коли вона з такими труднощами здоула собі вступ до Ліги... Завдання та мета лігннх ароманих народів стали предметом метуши і вероумне та трезливе суперництво вигорилось довкола чисто Технічного питання.

Є тільки один ясний вихід з цього: прийнявши гіметчину до Ліги на постійне місце в Раді, відмовити нову справу поширення Ради до англозичної сесії Ліги, в вересні... На кожну справу — свій час" — сказав учора (26-го н. м.) лорд Грей, у своїй переконуючій промові в Нюкаслі. Треба розглянути ширю всі аргументи і магі відповідати час, щоби аважити кожне рішення.

Це є й становище англійського уряду, який не хоче ніякими тимчасовими зв'язками зв'язати свої власні руки із зв'язуванн Раду Ліги з новими членами, які можуть внести тули свою неврівну нервовість та вприспаність.

Велика політика і малі держави.

Складення закуття. — Влада Англії. — Страх перед СРСР. — Вакхотство Малих Азіатик.

Три міністри закордонних справ трьох малих держав заховались у куток малого міста, щоби радити над справою спільної політики. Що єдиак Чехословаччини, Ю. ославлю та Румунію в цю політиш? У першій мрі загальної тривожний стан перед великими сусідами, спеціально — водні на Мадярщині. Мстечко Темешвар на румунським кордоні, як місце зустрічі, можна вважати символічним для цих нарад. Завісте дошками від сьвіта. Навіть європейські кореспонденти, що пролізють у закуття Азії, не показались туди.

Доворочні розмови йшли під знаком Локкарна. Відрітали такі держави як Румунія та Югославія свої державний жист і роллю в Балканській політиці. Навіть та спова, що

їх найбільше журить — Мадярщина, перейшла під оліку великих держав. Статуту Ліги Націй не дозволяють Чехословаччині, Румунії та Югославії починали якунебуль акційо суароти Мадярщина на власну руку. Найважливім фактом у загальній політиці цих держав є зростаючий вплив політики Англії на Балканах. Коли Париж прийняв разо думку д-ра Бенеша про інтервенцію Чехословаччини на Мадярщині, Лондон зморщив брови, і Югославія за ним.

Навіть у найважливішій справі: становища супроти СРСР, залажив погляд Англії, Югославія, що під якогось часу хотіла признати радянський уряд, піддалась Англії, пішовши за прикладом Чехословаччини, яка перервала переговори з СРСР. Так само стоїть справа з Балканським пактом. Бажаючи Англії не відійти є повзати Югославію, Румунію, Болгарію та Грецію гарантійним пактом, а навіть приєднати до нього Мадярщину. Це удар звернений проти Туреччини, яка мріє про антианглійський блок з СРСР, рахуючи ще й на Болгарію.

Париж зі своїми клопотами в Марокко та Сирії залпнула журбу Балканами Англії. Вона має надоліжчі інтереси в тім, щоби стримати поширення впливів радянського союзу до Егейського та Середземного моря. Ось чому хоче два славянські народи запргти до спільної колесниці з неславянськими народами, які мають ворожі інтереси з СРСР.

Такий робом давна Мала Англія трігати свою самостійність. Бенеш від Чехословаччини, Гінчич від Югославії та Дука від Румунії розмовляли так тихо, що ніхто й не знає, що вважали. Їх ролія як представників "переможних" держав скінчена. Англія кавже чекати, не кваплячись, на вислід слідства фальшивої афери на Мадярщині. Як довго гарантійний пакт великих держав не є забезпечений, Балкани можуть чекати. Тим більше, що не в силі проявити ніякої самостійної політики.

Старорежимні навики.

Московські вчені не визнають ще української мови.

Київський науковий двохмісячник "Україна" приніс у 5. книжці за 1925 р. в відділі "Хроніка" дуже інтересну замітку М. Шарлеманя п. н. "Новіє яєжик". Автор наводить в ній три цитати з праць московських вчених про те, як то вони ставляться до української мови. В них по нинішній день не відгасла зв'язка ненависті до всього не російського. Україну зауєж вони дали "Малоросією", а українську мову вважають "малоруським нареччєм" непридатним для наукових потреб.

Відомий московський зоолог проф. С. І. Огнєв послікується в одній зі своїх праць на статтю проф. Г. Висоцького "про яєжиків" (Спрах ар.) надруковану в ч. 1. Українського зоологічного журналу". Цитує члени Висоцького, проф. Огнєв додає таку замітку: "Г. І. Висоцький. О слепіше (Спрах ар.) и кротопинах" (The Ukrainian Zoological Magazine, Kiev 1921

ч. стр. 16—19). К сожаленію, ата інтєресна стаття написана на українському нареччі, стала нато подходящим к научному пмтву". Мабуть з метою зробити статтю професору Висоцького більше доступною для Західної Європи, автор цитату передрукував її цілу в російському перекладі у "Фізіче Воронежской губери". При тому московський професор поділав усяди замість українського англійськи підзаголовки так, немоз би для російського перекладного читача англійська мова була більше зрозумілою та більше доступною від української.

Інший вчений ентомолог А. Н. Рейхарт (з Ленінграду), пишучи рецензію на статтю Б. І. Більського п. н. "Поширення копуєтників догонієв на Київщині в 1923 р." (Агроном 1924 р. 2—3 Київ) каже: "Насколько можно судить без знания "новых яежиков" в брошюре сообщается ряд интересных данных о характере повреждений, причиняемых слониками" і т. д. "Жаль что нег русского резюме". Зараже на слідуючій сторінці того самого видання — німе М. Шарлемань — поміщено докладну і велику рецензію того самого професора на працю, що появилася в єгосійській мові. В тій рецензії про "новіє яєжик" нема навіть згадки.

Третій російський вчений зоолог і географ проф. Л. С. Берг, пишучи рецензію на книжку акад. П. А. Тутковського "Природна районізація України" (Київ 1922) каже: "Статья эта написана на т. н. украинском языке, т. е. на наречии, при содействии особого "Германиологического Бюро" в Киеве, выдуманном и потому резко отличающемся от того наречия, какому говорят на Украине. В виду этого статья П. Тутковского осталась, свободно понимающему разговоруний украинский язык, недоступной". Виходить, що московські учені ставляться до української науки навіть негативно саме тому, що вона українська. Для них українська літературна мова, це "видуманний" "Германиологічним Бюро" у Києві, недоступний і незрозумілий для нікого з Українців воляків. Московські вчені швидко ігнорують такі факти, як існування Української Академії Наук, що публікує всі свої наукові праці українською мовою, як українські викладачі в Високих Школах на Україні, як рикрична поява маси книжок і видань з української мови, які читають і розуміють всі верстви українського населення. Все те їх не перекоонує і для них українська літературна мова єється "иома я-эжиком" до того штучно видуманим.

Три наведені випадки доказують, що московські вчені ніяк не можуть погодитися з тим, що діється на Україні, бо для них дорога "єдиний, неделимий" з "єдиной яежиком". Щож тоді означують усі декрети союзнаго уряду про національну політику, яку силу мають постанови з'їзду і конгресія компартії, коли російські вчені в урядових органах просто виснавають не то "новий яєжик" якогось там невідомого, недавно відкритого в азійських стегах племені, але виснавають його величезні народи, що не-

ред 300 міліонів людства творили фундамент під українську наукову термінологію і мовну сцитуру в відомому "Лексиконі" Паміа Барнида. Авторитетні погляди російського філолога і академіка Ф. Кошца і О. Шахматова, висловлені ними про українську мову що переаціяною, для них без значіння, бо їм не важна наука, а старорежимні догично-реакційні аспирації. Точкою є справа "Термінологічного Бюро" в Києві М. Шарлеманя, завваку дуже слушно: "Маж ставало собі завдання — мати до якої народило термінологію та почаскітур, і це ще збільшує наші труднощі. Термінологічне бюро не погано було б магі і в ССРСР, бо наукова термінологія і номіналітура в Росії дається від одностайності та ще більше далека від народної мови". Та для Москви це не важне.

Польські монархісти.

Об'єднали всі Польські монархисти в одну організацію.

Варшавський монархічний табор об'єднався з польською монархічною організацією в одну тіло п. н. "Зєдичені монархістув польські". На чолі верхньої ради став В. Немольський, його заступниками генерал Рагшевський і проф. Ш. Дєржгольський, натомість головою головної управи став посол Ст. Домбровський. До головної управи входить ще один генерал, а то Довбур-Мусицький і ще один професор в особі проф. Лісовського. До головної управи найшли членів партії Х. П. Ожеж Хієна стала на монархічну платформу і принада на засіданні начальної ради партії в суботу 27. II. між иншими ось яку постанову: "Для закріплення одностайності та рівноваги в державному устрою необхідне для становлення голови держави забезпечення ста-дості, значіння та поваги. На цій шляху, що веде до тієї мети, в державі з таким складом населення як Польща і в такому географічному положенні як вона, відіє потреба та існує можливість в міру того, як скріпляться дієсні обставини і помітні настрої суспільності в тому напрямі, привернути як тривалий і від політичних спорів незалежний чинник: відіючи владу короля на нав'язанні до вказавок конституції 3-го травня. Подажному, творчому і легальному розант-кові тісі думки наша партія буде активно допомагати".

Польський монархізм консолидується і чисельно скріплюється. Завдяки цій монархисті відразу стали твердою ногою в польських законодавчих установах.

Офензива Абд-ель-Кріма.

З Парижа повідомляють, що перші дні весни використав Абд-ель-Кріма, щоби почати офензиву проти Французів на всіх відтинках. Дві його колонії натиснулись у напрямі ріки Уерга намагаючись оточити французькі позиції під Танант. Митовчасно третя колонія натислась знову на долину Уерги. Понизшло до поважніших биток.

